

**СУ “СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ”, СЕЛО САТОВЧА, ОБЛАСТ
БЛАГОЕВГРАД**
2950 с. Сатовча, тел.: 0894665390, e-mail: info-109050@edu.mon.bg

**УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР: ДЖЕВАТ ДУНЧЕВ**

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

УВОД

Етичният кодекс на училищната общност определя основните нравствени и професионални принципи и правила за поведение на всички участници в училищния живот – педагогически специалисти, непедagogически персонал, ученици и родители, както и на всички лица, които осъществяват дейност или взаимодействат с училището.

Кодексът има за цел да утвърждава култура на уважение, доверие, отговорност, толерантност, професионализъм, почтеност и партньорство, да защитава достойнството и правата на всеки член на училищната общност и да създава условия за безопасна, подкрепяща и приобщаваща училищна среда.

Етичните правила се прилагат при всички форми на взаимодействие – присъствено и в дигитална среда – при спазване на Конституцията на Република България, законите и подзаконовите нормативни актове в областта на образованието, вътрешните правила на училището и общоприетите норми на професионална и обществена етика.

I. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Детството и юношеството са важни периоди от развитието на човека, през които се формират неговата личност, ценности, знания, умения и отношение към света.

Чл. 2. Семейството е естествена и значима среда за развитието и възпитанието на детето. Училището и семейството си сътрудничат в най-добрия интерес на детето и ученика.

Чл. 3. Всяко дете и всеки ученик има уникална личностна стойност и право на уважение, подкрепа и равнопоставено отношение.

Чл. 4. Всяко дете и всеки ученик има право на свобода на мнение, мисъл, съвест и убеждения, както и право да формира свои възгледи и да ги изразява свободно, при зачитане на правата и достойнството на другите.

Чл. 5. Всяко дете и всеки ученик има право на защита от унижителни методи на възпитание, физическо и психическо насилие, тормоз, дискриминация и всякакви други действия, които накърняват достойнството, здравето или сигурността му.

Чл. 6. На всяко дете и всеки ученик се осигуряват условия за физическо, интелектуално, емоционално, нравствено и социално развитие.

Чл. 7. Училищната общност подкрепя всяко дете и всеки ученик за развитие на неговите способности, интереси и потенциал.

Чл. 8. При всички действия и решения, отнасящи се до дете или ученик, водещо значение има неговият най-добър интерес.

Чл. 9. На децата и учениците, които се намират в ситуация на риск, се осигурява необходимата подкрепа и защита съобразно действащото законодателство и вътрешните правила на училището.

Чл. 10. На учениците с изявени способности и таланти се създават подходящи условия за тяхното развитие и изява.

Чл. 11. Всички работещи с деца и ученици следва да притежават необходимите професионални, личностни и нравствени качества и да изпълняват своите задължения с отговорност и професионална компетентност.

II. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО И УЧЕНИКА

Чл. 12. Педагогическите специалисти организират образователния процес, като се основават на съвременни знания за развитието на децата и учениците, на индивидуалните им особености, потребности, интереси и способности.

Чл. 13. Всеки член на училищната общност уважава индивидуалността на детето и ученика и не допуска унизително, пренебрежително или дискриминационно отношение.

Чл. 14. При работа с деца и ученици в уязвимо положение се прилагат подходи, съобразени с техните конкретни потребности и обстоятелства.

Чл. 15. Училището създава и поддържа безопасна, здравословна, подкрепяща и приобщаваща образователна среда.

Чл. 16. Детето и ученикът има право да бъде изслушан и да изрази своето мнение по въпроси, които го засягат, съобразно възрастта и степента му на развитие.

Чл. 17. При вземане на решения, свързани с дете или ученик, се ръководим от неговия най-добър интерес, като се зачитат неговите права, достойнство и индивидуалност.

Чл. 18. На децата и учениците с увреждания се осигуряват равни възможности за участие в образователния процес и необходимата подкрепа съобразно индивидуалните им потребности.

Чл. 19. Не се допуска използването на практики, методи или действия, които могат да увредят физическото или психическото здраве, достойнството, развитието или благополучието на детето и ученика.

Чл. 20. Не се допуска дискриминация по признаци, определени в закона, включително въз основа на раса, етническа принадлежност, гражданство, произход, пол, религия или вяра, образование, убеждения, увреждане, възраст, семейно или обществено положение, имуществено състояние, език или други защитени признаци.

Чл. 21. Всеки педагогически специалист и служител познава действащите правила и процедури за защита на децата и учениците от насилие, тормоз, злоупотреба и

пренебрегване и познава признаците за физическо, психическо, сексуално и вербално насилие.

Чл. 22. При съмнение или установяване на насилие, тормоз, злоупотреба, пренебрегване или друга ситуация, застрашаваща дете или ученик, се предприемат незабавни действия съобразно действащото законодателство и вътрешните правила на училището.

Чл. 23. Всеки член на училищната общност подкрепя добросъвестно лице, което сигнализира за възможно нарушение на правата или безопасността на дете или ученик.

Чл. 24. При получаване на информация, която дава основание да се счита, че са застрашени здравето, сигурността или правата на дете или ученик, информацията се предоставя незабавно на компетентните органи по установения ред.

III. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 25. Първостепенна отговорност на училищната общност е да работи в партньорство със семейството в най-добрия интерес на детето и ученика.

Чл. 26. Всеки член на училищната общност уважава достойнството на семейството, неговата култура, традиции, език, убеждения и ценности, доколкото те не противоречат на закона и правата на детето.

Чл. 27. Родителите имат право да бъдат информирани и включвани в образователния процес при спазване на законовите изисквания и компетентностите на училището.

Чл. 28. Родителите се информират своевременно за решения и обстоятелства, които засягат развитието, обучението и поведението на детето или ученика.

Чл. 29. Родителите имат право да получават необходимата информация относно начина на работа с детето или ученика, неговия напредък, затруднения и потребности от подкрепа.

Чл. 30. При провеждане на изследвания, проучвания или други дейности, засягащи ученици, се спазват изискванията за информираност, съгласие, защита на личните данни и безопасност.

Чл. 31. Не се допуска използване на професионалните отношения с ученици и семейства за получаване на лична облага или за създаване на зависимост.

Чл. 32. Всеки член на училищната общност защитава поверителността на информацията за детето, ученика и семейството, с която се е запознал във връзка с професионалната си дейност.

Чл. 33. Информация с личен или поверителен характер се предоставя само на лица и институции, които имат законово основание да я получат, при спазване на изискванията за защита на личните данни.

Чл. 34. При възникване на разногласия между семейството и училището се търси конструктивен диалог, основан на факти, взаимно уважение и най-добрия интерес на детето или ученика.

IV. МОРАЛНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

Чл. 35. В отношенията помежду си членовете на училищната общност проявяват уважение, доверие, коректност, колегиалност и готовност за сътрудничество.

Чл. 36. Педагогическите специалисти и служителите обменят информация, знания и добри практики, когато това допринася за качеството на образованието и благополучието на учениците.

Чл. 37. Всеки член на училищната общност се стреми да утвърждава авторитета на професията и училището и да не допуска действия или изказвания, които неоправдано уронват достойнството и професионалния авторитет на колега.

V. МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 38. Училището предоставя образователни дейности и услуги в съответствие с професионалната компетентност, нормативните изисквания и наличните ресурси.

Чл. 39. Училищната общност допринася за изграждането на безопасна и подкрепяща социална среда, основана на уважение, толерантност и ненасилие.

Чл. 40. Училището развива взаимодействие с родители, институции, организации и други партньори в интерес на децата и учениците.

Чл. 41. Членовете на училищната общност допринасят за повишаване на обществената чувствителност към правата, потребностите и благополучието на децата и учениците.

Чл. 42. Училищната общност подкрепя утвърждаването на правата на детето, равнопоставеността, толерантността и недопускането на насилие и дискриминация.

Чл. 43. Училището подкрепя политики и инициативи, насочени към качествено образование, личностно развитие, гражданска активност, европейски ценности и активно участие на младите хора в обществения живот.

VI. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОБЩИНАТА, РУО И МОН

Чл. 44.

(1) При изпълнение на служебните си задължения педагогическите специалисти и служителите действат компетентно, отговорно, добросъвестно и в съответствие с професионалните си правомощия.

(2) При взаимодействие с общината, Регионалното управление на образованието, Министерството на образованието и науката и други институции служителите предоставят точна, своевременна и законосъобразна информация в рамките на своите компетентности.

(3) Когато даден въпрос не е от компетентността на служителя, той насочва гражданина или институцията към компетентното длъжностно лице или орган.

(4) Не се допуска предоставяне на невярна, подвеждаща или непроверена информация от името на училището.

VII. ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 45. Педагогическите специалисти и служителите не искат, не приемат и не допускат да им бъдат предоставяни подаръци, услуги, облаги или други привилегии, които могат да повлияят върху безпристрастното изпълнение на служебните им задължения или да създадат съмнение за зависимост.

Чл. 46. Не се допуска създаване на професионална, финансова или друга зависимост, която би могла да повлияе върху обективността и безпристрастността при изпълнение на служебните задължения.

Чл. 47. Всеки служител пази повереното му имущество и ресурси на училището и ги използва единствено за изпълнение на служебните си задължения, освен когато нормативен акт или вътрешно правило предвижда друго.

Чл. 48. Имуществото, финансовите средства, материалните и техническите ресурси на училището се използват законосъобразно, целесъобразно и отговорно.

Чл. 49. Всеки служител спазва изискванията за сигурност на информацията, защита на личните данни и поверителност на служебната информация.

Чл. 50. След прекратяване на трудовото правоотношение бившият служител не използва или разпространява поверителна информация, станала му известна във връзка с изпълняваната длъжност, освен когато това е разрешено или изискуемо по закон.

Чл. 51. Всеки член на училищната общност се въздържа от действия и публични изяви, които без основателна причина могат да накърнят доверието в училището, професията или отделен член на училищната общност.

VIII. КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 52.

(1) Конфликт на интереси е налице, когато личен интерес може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на служебните задължения.

(2) Не се допуска използване на служебно положение за получаване на лична или семейна облага.

(3) Педагогическият специалист не упражнява натиск върху ученик или негов родител/настойник за ползване на платени услуги, частни уроци или други услуги, свързани с професионалното му положение.

(4) Всеки служител, който установи обстоятелства, пораждащи реален или потенциален конфликт на интереси, уведомява своевременно директора по установения ред.

(5) Служителят не допуска друго лице да го поставя в ситуация на реален или привиден конфликт на интереси.

(6) При установен конфликт на интереси се предприемат действия съобразно действащото законодателство и вътрешните правила на училището.

IX. КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 53.

(1) За подпомагане при прилагането на Етичния кодекс в училището се определя Комисия по етика.

(2) Съставът на Комисията по етика се определя с отделно решение/заповед по установения в училището ред.

(3) При определяне на състава се осигурява представителност и възможност за безпристрастно разглеждане на постъпилите сигнали.

Чл. 54.

(1) Комисията по етика разглежда постъпили сигнали за предполагаеми нарушения на Етичния кодекс.

(2) Комисията събира необходимата информация, изслушва относимите страни и извършва проверка на изложените обстоятелства.

(3) Комисията изготвя мотивирано становище и при необходимост прави предложения до директора или до компетентния орган за предприемане на действия.

(4) Комисията не замества директора или друг компетентен орган при налагане на дисциплинарни наказания.

Чл. 55. Член на Комисията по етика, който има личен интерес или друга обективна причина, пораждаща съмнение в неговата безпристрастност, не участва в разглеждането на конкретния случай.

Чл. 56. Комисията спазва принципите на поверителност, безпристрастност, обективност, равнопоставеност и защита на личните данни.

Чл. 57.

(1) Комисията разглежда сигналите в разумен срок и изготвя мотивирано становище.

(2) Когато установените обстоятелства сочат и на нарушение на трудовата дисциплина или друго нарушение, комисията уведомява директора или съответния компетентен орган.

(3) Дисциплинарни наказания се налагат от компетентния орган при спазване на изискванията на действащото законодателство.

Чл. 58. Комисията представя ежегодно пред Педагогическия съвет информация за дейността си, без да разгласява лични данни и поверителна информация.

Х. ДИГИТАЛНА ЕТИКА И ОТГОВОРНО ИЗПОЛЗВАНЕ НА ДИГИТАЛНИ ТЕХНОЛОГИИ

Чл. 59. Етичните правила се прилагат и при общуване и взаимодействие чрез електронни средства, социални мрежи, електронни дневници, платформи за обучение и други дигитални среди.

Чл. 60. Не се допуска публикуване, разпространяване или споделяне на снимки, видеозаписи, аудиозаписи или друга информация за ученици, родители или служители без необходимото правно основание и при неспазване на правилата за защита на личните данни.

Чл. 61. Не се допуска използване на дигитални средства за обиди, унижение, тормоз, заплахи, дискриминация, разпространяване на невярна информация или уронване на достойнството на друг човек.

Чл. 62. Педагогическите специалисти използват дигиталните технологии професионално, отговорно и с оглед на безопасността, възрастта и интересите на учениците.

Чл. 63. При използване на изкуствен интелект, електронни ресурси и други дигитални инструменти се спазват изискванията за защита на личните данни, авторското право, академичната почтеност и достоверността на информацията.

Чл. 64. Не се представя като собствена работа съдържание, създадено от друг човек или генерирано чрез дигитален инструмент, когато това противоречи на поставените изисквания или правилата за академична почтеност.

Чл. 65. Всеки член на училищната общност носи отговорност за съдържанието, което създава, публикува или разпространява в дигитална среда, когато то е свързано с училището или с членове на училищната общност.

Чл. 66. При използване на дигитални технологии се насърчават критичното мислене, информационната грамотност, уважението към интелектуалната собственост и отговорното гражданско поведение.

XI. СТАНДАРТИ ЗА ОБСЛУЖВАНЕ И ОБЩУВАНЕ С ГРАЖДАНИТЕ

Чл. 67. Всеки гражданин се посреща и обслужва с уважение, внимание и коректност.

Чл. 68. Служителите се отнасят към всички граждани безпристрастно и равнопоставено.

Чл. 69. Предоставяната информация трябва да бъде точна, актуална, ясна и разбираема.

Чл. 70. При общуване с граждани служителите проявяват професионализъм, търпение, учтивост и готовност за съдействие в рамките на своите правомощия.

Чл. 71. Поетите ангажименти се изпълняват в договорените срокове, а при невъзможност за това гражданинът се информира своевременно.

Чл. 72. При възникване на проблем се търси законосъобразно и конструктивно решение, като не се прехвърля неоправдано отговорността към други служители или институции.

Чл. 73. Външният вид и поведението на служителите следва да съответстват на професионалния характер на институцията и да допринасят за добрия ѝ обществен образ.

Чл. 74. В общуването се използва книжовен български език и се спазват нормите на професионалната комуникация.

ХІІ. ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯТА И ЗА ПРЕДПРИМАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

1. Нарушения на Етичния кодекс са действия или бездействия, които противоречат на:

- действащото законодателство;
- Правилника за дейността на училището;
- вътрешните правила и процедури;
- установените професионални и етични стандарти;
- принципите на уважение, равнопоставеност, добросъвестност и недискриминация;
- достойнството и авторитета на членове на училищната общност;
- доброто име и обществения авторитет на училището.

2. Сигнали за нарушения могат да бъдат подавани:

- от педагогически специалисти;
- от непедагогически служители;
- от ученици;
- от родители/настойници;
- от граждани;

- от институции и организации, когато разполагат с относима информация.

3. Сигналите се подават по установения в училището ред и се регистрират в съответния регистър, при спазване на изискванията за защита на личните данни и поверителност.

4. Постъпилите сигнали се разглеждат от Комисията по етика, когато са от нейната компетентност.

5. Съставът на Комисията по етика не се посочва в настоящия кодекс, а се определя с отделен акт на компетентния орган. При промяна на състава не се налага изменение на Етичния кодекс.

6. Комисията определя свой председател съгласно акта, с който е определен нейният състав.

7. Сигналите се разглеждат на заседание на Комисията, за което се съставя протокол.

8. Анонимни сигнали могат да не бъдат разглеждани, освен когато съдържат конкретни данни за тежко нарушение, насилие, тормоз или непосредствен риск за живота, здравето или сигурността на дете или ученик. В тези случаи се предприемат действия съобразно компетентността и закона.

9. При необходимост Комисията може да изиска допълнителна информация, документи и други относими данни и да проведе разговори с лицата, имащи отношение към случая.

10. Решенията на Комисията се приемат с обикновено мнозинство от присъстващите членове, освен ако нормативен акт или вътрешен документ предвижда друго.

11. Председателят свиква първото заседание в разумен срок след постъпване на сигнала и осигурява организацията на работата на Комисията.

12. Когато за изясняване на случая е необходима допълнителна проверка, Комисията определя срок и действия за нейното извършване.

13. Когато обстоятелствата не могат да бъдат изяснени в рамките на едно заседание, Комисията продължава разглеждането на случая след събиране на необходимата допълнителна информация.

14. Когато установеното нарушение представлява и нарушение на трудовата дисциплина, Комисията представя мотивирано становище на директора за предприемане на действия по компетентност и съобразно Кодекса на труда и приложимите нормативни актове.

15. Лицата, подали сигнал добросъвестно, се защитават от недопустимо неблагоприятно отношение във връзка с подаването на сигнала. Информацията за сигнала и участниците в процедурата се съхранява и предоставя само доколкото това е необходимо и законосъобразно.

16. При постъпване на работа всеки педагогически специалист, служител и работник се запознава с Етичния кодекс и с вътрешните правила за неговото прилагане.

XIII. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Спазването на Етичния кодекс е част от професионалната и ежедневната отговорност на всеки член на училищната общност.

§ 2. Етичният кодекс се прилага съвместно с Правилника за дейността на училището, вътрешните правила и процедури и действащото законодателство.

§ 3. При противоречие между разпоредба на този кодекс и нормативен акт се прилага нормативният акт.

§ 4. Етичният кодекс се предоставя на достъпно място за запознаване от членовете на училищната общност, поставя се на видно място в училищната сграда и се публикува на интернет страницата на училището.

§ 5. Етичният кодекс е отворен документ и може да бъде изменян и допълван при промени в законодателството, в организацията на училищния живот или при необходимост от усъвършенстване на етичните стандарти.

§ 6. Настоящият Етичен кодекс се приема по реда, определен в Правилника за дейността на училището, от представители на педагогическия съвет, общественния съвет, настоятелството и ученическото самоуправление, съгласно изискванията на чл. 175 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Етичният кодекс се прилага от всички членове на училищната общност и има за цел да утвърждава училището като сигурна, уважителна, справедлива, професионална и подкрепяща среда за обучение, възпитание и личностно развитие.

НАСТОЯЩИЯТ ЕТИЧЕН КОДЕКС Е ПРИЕТ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИ СЪВЕТ С РЕШЕНИЕ, ПРОТОКОЛ № ОТ Г. И УТВЪРДЕН ОТ ДИРЕКТОРА НА СУ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“, С. САТОВЧА, СЪС ЗАПОВЕД № РД-07-..... Г.